

strålerne har påvirket. Ved hjælp af negativet kan færdige billeder fremstilles ad fotokemisk vej (alm. kopier, diapositiver m. v.) eller ad fotomekanisk vej (lystryk, dybtryk, autotypi m. v.). Disse færdige billeder udgør fra et retsligt synspunkt eksemplarer af det fotografiske billede.

Billeder, der er fremstillet på en med fotografering ligeartet måde, anses efter paragrafens stk. 2 også som fotografiske billeder. Denne bestemmelse, der stemmer med art. 2 i Bernerkonventionen af 1948, medfører, at loven er anvendelig også på sådanne optagelser af „billeder“ på elektromagnetiske bånd, som foretages af fjernsynet.

Den, der mangfoldiggør et fotografisk billede gennem fotografiske metoder, opnår ikke selvstændig beskyttelse for sin indsats, da han ikke har frembragt noget nyt billede.

Beskyttelsen gælder fotografiske billeder, uanset hvad de forestiller. Men det må kræves, at der foreligger et produkt, der kan karakteriseres som et billede. Fotografiske kopier i originalstørrelse af forretningsbreve, arkitekttegninger etc. vil derfor som regel falde uden for beskyttelsen.

Et fotografisk billede er også beskyttet, når optagelsen sker på film. Filmværket som helhed kan være ophavsretligt beskyttet, jfr. § 1 i forslaget til lov om ophavsret, men også i dette tilfælde består den fotografiske ret ved siden af ophavsretten.

Ud fra stort set samme synspunkter, som har været afgørende for bestemmelsen af ophavsmandens beføjelser i henhold til § 2 i forslaget til lov om ophavsret, er det bestemt, at fotografen skal have eneret til at fremstille eksemplarer af billedet og til at vise det offentligt.

Fremstilling af eksemplarer er der ikke alene tale om, når billedet mangfoldiggøres gennem fotografi. Der er ingen anledning til at begrænse fotografens ret med hensyn til den måde, hvorpå gengivelsen finder sted. Et fotografi anvendes ofte — navnlig inden for reklamebranchen — som forlæg for en tegning. Desuden kan fotografier gengives i grafisk fremstilling eller som maleri. Alle disse tilfælde bør omfattes af fotografens ret og dækkes også af den i § 1 valgte formulering.

Det må imidlertid fremhæves, at det, man tilsiger at give beskyttelse imod, alene er en direkte kopiering af selve fotografiet eller en eftergørelse med ændringer, der blot er foretaget for at tilsløre, at der er tale om en kopi. Foretages ændringer i videre omfang — som det ofte vil være tilfældet, f. eks. når en maler benytter et fotografi som hjælpemiddel ved udarbejdelsen af et landskabs-

billede — foreligger i almindelighed ikke nogen eftergørelse af fotografiet, men en umiddelbar gengivelse af motivet, hvortil fotografen ikke har eneret.

Det fotografiske billede kan vises offentligt ved udstilling, ved film, i fjernsyn eller som lysbillede i forbindelse med et foredrag. Med hensyn til udstillingsretten følger det imidlertid af reglen i § 10, at fotografen alene har eneret med hensyn til *den* offentlige udstilling af det fotografiske billede, hvorved dette første gang gøres tilgængeligt for almenheden.

I det i betænkningen af 1951 indeholdte udkast var fotografens eneret i den sidst omhandlede henseende beskrevet på samme måde som ophavsmandens tilsvarende beføjelse, nemlig som en ret til at gøre billedet tilgængeligt for almenheden. Efter denne formulering ville retten også omfatte udlejning, udlån eller anden spredning af eksemplarer. Hvis man efterlignede ophavsretsloven på dette punkt, måtte man derfor også i fotografiloven optage bestemmelser, svarende til §§ 23 og 25 i forslaget til ophavsretslov. Spredningsretten spiller imidlertid en så ringe rolle for fotografiernes vedkommende, at der ingen anledning er til at komplicere fotografiloven med regler herom. Man har derfor valgt at begrænse eneretten til den offentlige forevisning. Dette har på den anden side medført, at man har fundet det nødvendigt i § 17 at optage en særlig straffebestemmelse, der yder beskyttelse imod visse uautoriserede spredningsforanstaltninger.

Til § 2.

Bestemmelsen, der svarer til § 3 i forslaget til lov om ophavsret, indeholder regler om fotografens ideelle ret eller hans *droit moral*. Sådanne regler savnes i den gældende lov. Efter Bernerkonventionen af 1948 er en *droit moral*-beskyttelse for de mere kvalificerede fotografier nødvendig, men behov for en sådan beskyttelse foreligger i øvrigt også til en vis grad med hensyn til andre grupper af fotografiske billeder.

Efter stk. 1 har fotografen ret til at blive navngivet i overensstemmelse med, hvad god skik kræver, når et eksemplar af det fotografiske billede fremstilles, eller når billedet vises offentligt. De nordiske fotografforbund har ønsket, at pligten til navngivelse skal være absolut og ikke afhængig af den på området herskende sædvane, som ikke findes tilfredsstillende. På den anden side har Den danske Forlæggerforening ønsket hjemmel for, at det, når fotografier gengives i bøger, er tilstrækkeligt at bringe fotografens navn enten under billedet,